

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égy évre — 6 K — f. | Negyedévre — 1 K 50 f.
 Félévre — 3 „ — „ | Egyes szám ára 20 fillér.
 Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
 Amerikai Egyesült-Államokba — egész évre 2 dollár.

Felelős szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány-sajtó” czímére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)

Pályázati hirdetések egyszeri közlése 5 kor.

Nyitlatter sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Rózsahegy és szatmári apáczáink.

Liptóból, hol pedig a fecskék a hideg éghajlat miatt már Kisasszony napja előtt vándoruttra indulnak, nagyon bensőséges és meleg hangulatu ünnepség híret vettük. Mivel az ünneplés a szatmári irgalmas nővéreket érte, helyén van, hogy a szatmári lapok közül legalább egy emlékezzék meg róla.

1885. év júniusában Rózsahegy városától kérelem jött Szatmárra, az irgalmas nénék általános főnöknőjéhez, hogy a vezetése alatt álló kongregáció vegye át a rózsahegy 6 osztályú elemi leányiskolát és a kisdudóvó intézetet. A tárgyalás gyors mederben folyt. Már szept. 13-án Császka György akkori szepesi püspök be is szentelte a szerzetesnők számára kijelölt rózsahegy házát, őket abba ünnepélyesen bevezette s a nővérek, számra heten 1885. szeptember 16-án megkezdtek a tanítást és nevelést. A szülők hovatovább nagyobb számmal vitték gyermekeiket a nővérek kezei alá, mert látták, hogy okosan, szeretettel, buzgósággal s önzetlenül végzik a tanítás és nevelés fontos munkáját. 1902-ben bővíteni kellett az intézetet, mert a szükség polgári leányiskola felállítását is sürgette. Éme bővítés költségeihez Császka György akkor már kalocsai érsek, 52000 koronával járult hozzá. Ezóta még nagyobb körben fejtették ki a szatmári nővérek áldásos munkásságukat Rózsahegy leánykái, a jövő reményei között.

Folyó évi szeptemberünkben, tehát éppen most töltötték be a rózsahegy apáczáink ottani működésüknek 25. évét. Ezen alkalomból ünnepelte Rózsahegy városa a szatmári irgalmas nénéket szeptember 5-ikén délelőtt 10 órakor.

Elsőnek üdvözölte Bóta Klára főnöknőt és a többi szerzetesnőt Rózsahegy r.-t. város tanácsa, élén a polgármesterrel. Szép beszédben méltatta a város fővezetője a szerzetesnők szellemét, működési elveit

munkássága áldásait. A beszéd végén ugyancsak a polgármester átadta a főnöknőnek a város hálajándékát, egy 600 korona értékű izléses áldoztató kelyhet.

A város küldöttségét követte a kegyes tanítórend rózsahegy társ házának küldöttsége Sárffy Ignác főgimnáziumi igazgató vezetése alatt. Az igazgató tartotta az üdvözlő beszédet, amelynek végén a vezetése alatt megjelent tanárok lelkesen eljeneztek a derék szerzetesnőket.

Harmadik küldöttségül jött a római katolikus iskolaszék és a tanítótestület a plebánossal az élén. Az iskolaszéknek és a tanítóságnak egy tagja sem hiányzott. A plebános még a férfiakat is könnyekig megható beszédet mondott s ennek végeztével a főnöknőnek egy diszes elismerő iratot nyújtott át.

A negyedik küldöttség a katolikus kör és a városi polgárság kebeléből alakult. Ezt Magas Mihály a kör alelnöke vezette. Beszéde végével az alelnök egy diszes kivitelű képet nyújtott át a kör nevében. A kép fél méter magasságu, okszidált ezüstből készült 300 korona értékű és Jézus szentséges szívét ábrázolja.

A küldöttségek részéről történt üdvözlések után Lábay János tanító és neje Lollok Gizella vezetése mellett a különböző iskolák növendékei tartottak 3 pontból álló diszelőadást.

Rózsahegy vezető elemei tehát ünnepeltek, jubiláltak azért, hogy a kath. szerzetesnők városuk körében negyedszázad óta terjesztik a keresztény vallás alapján nyugvó kulturát. A városi tanács és maga ennek feje országra szóló példát adott arra, miként kell az iskolában, a nevelés terén működő tanerőket megbecsülni, mivelhogy ezek becsülésre méltók is.

Az ország sok városának, magának Szatmárnak is ilyen tanácsot, ilyen polgármestert, ilyen intelligenciát kívánunk teljes szívünkkel. A szerzetes tanerőket nem gáncsolni, nem megrövidíteni, nem megkárosítani, hanem a jóra kihasználni, megtisztelni, segíteni, honorálni és

ha tetszik, bámulni kell. Ez nemcsak lokális érdek, de érdeke ez az egész magyar hazának.

Keresztény iskolatestvérek Szatmáron.

I.

A Jankovics János igazgató-tanító nyugalmabavonulásával, Mondik Endre elhalálozásával, és Hoffmann főzsef gyakorló-iskolai tanítónak történt kinevezésével a szatmári püspöki róm. kath. fiu elemi iskolában megüresedett tanítói állások keresztény iskolatestvérekkel töltettek be — Juhász József és Bodnár Alajos eddigi tanítók állásaikban meghagyatván.

Az új tanítók szeptember 9-én meg is érkeztek városunkba, és szeptember 12-én megkezdtek sok reményekre jogosító, Európa, sőt világszerte kipróbált jeles működésüket.

A szatmári kath. iskola történetében ezzel egy új fejezet kezdődik. Mielőtt az előbbi fejezet lapjait lezárnók, a legösszintébb elismerés adóját kell lerónunk, azon férfiak iránt, akik úgy a közelmúltban mint azelőtt szaktudásukkal pedagógiai készségükkel és rátermettségükkel, a tanügy iránti szeretetükkel, nemes lelkesedésükkel és fáradhatatlan buzgóságukkal iskolánkat az elsők közé emelték, valósággal minta iskolává tették. Mint ezen iskolának egykori növendéke én is hálás kegyelettel őrzöm volt tanítóim emlékét.

De örömmel kell üdvözölnie katolikus társadalmunknak városunkban a keresztényiskolatestvéreket, De La Sallanak, minden idők egyik legnagyobb pedagógusának gyermekeit, magyar embereket, honfi és polgártársainkat. Örömmel kell üdvözölnünk, mert ők az elemi oktatás terén az egész világ által elismert legkiválóbb pedagógusok közt említetnek. Még szerzetesi fogadalmuk által is lekötötték magukat hivatásuk teljesítésére. Elkülönítették magukat a világtól és családjuktól, szétépték a leggyöngédebb kötelékeket, hogy egyedül és kizárólag egy magas szent eszmének, a tanítás és nevelés ügyének szentelhessék életüket. Mint nevelő tanítók már jellemükkel és papi ruhájukkal is tiszteletet parancsolnak az ártatlan ifjunak, önfeláldozásukkal, önmegtartó, engedelmes életüknek példájával megtérítik a nagy erényeket.

Iskolás gyermekek előnyös stafirozása
 Ragályinál, Szatmár, Deák-tér 8. Gillyén-ház.

Gyermek-fehérművek, kalapok, harisnyák, keztyűk, haj- és ruhakefe, zsebkés, pénztárca, fogkefe, szappan, intézeti fiókos tükör, iskolatáska, hegedű felszerelés és mindenféle hangszerek, evőeszközök.
 Az uri divat és sportárak különlegességei

A szatmári püspöki elemi iskola életében beállott új fordulat megbirálásában félre kell tennünk az érzékenykedést, habár az sok tekintetben érthető és méltányosnak mondható. Olyan ez, mint az elválás fájdalma, mely a szívek fölött föltétlenül urrá lesz, és amelynek nem lehet parancsolnunk. Félre kell tennünk minden más szempontot és mellétekinteteket, amelyeket különben a döntés előtt komoly és hosszas megfontolás tárgyává tettek; könnyen félre is billentették volna a mérleget, ha magasabb szempontok, a legtisztább szándék, és legnemesebb, legideálisabb célok nem kívánták volna az iskolatestvérek letelepítését.

Örömmel fogja üdvözölni az iskolatestvéreknek városunkban való letelepítését az ország katolikus közvéleménye is. Magyarországon ugyanis már régebben érezték a keresztény iskolatestvérek letelepítésének szükségességét. Évekkel ezelőtt megalakult a keresztény iskolatestvéreket támogató és segítő egyesület, melynek célja a társulat elterjesztése és megerősítése az országban. Az egyesület a katolikus nagygyűlés keretében évenként beszámol működéséről és sikereiről.

Ha egy idegen lép be a társaságba: vagy a házi gazda, vagy a belépőnek egyik ösmerőse bemutatja őt a társaság tagjainak. Ezen feladatra vállalkozom, midőn e lap hasábjain be akarom mutatni az érdeklődő nagy közönségnek a városunkban most letelepedett új társulatot, a keresztény iskolatestvérek társulatát. Előre bocsátom, hogy a sok érdeklődés, kérdezősködés minél gyorsabb kielégíthetése végett az alapítás és első működés történetének mellőzésével először az iskolatestvérek szervezetét, szabályait és életmódját fogom röviden ismertetni.

Az iskolatestvérek, mint a többi szerzetesek és egyházi társulatok tagjai, hármasság fogadalmat tesznek: az örökös tisztaság, föltétlen engedelmség és önkéntes szegénység fogadalmát. Sőt külön fogadalmat is tesznek, hogy a társulatban mindvégig megmaradnak és a gyermekeket ingyen oktatják. Meghatározott időközökben egy, majd három évi, és végül örökös fogadalmat tesznek.

A társulat élén az általános főnök, general superior áll. Mellette tizenkét assistens van, akik a főnökkel együtt közös teremben dolgozva kormányozzák a társulatot. A titkári hivatalban tíz testvér dolgozik. Az egyes tartományok élén a visitator [tanfelügyelő], a házak élén az igazgató áll. Az általános főnököt az assistensek, a nagyobb házak igazgatói és az egyes kiküldöttek titkos szavazással választják életfogytiglan.

A társulat neve: Freres des Echoles chretiennes, keresztény iskolatestvérek.

A tagok „nem lehetnek papok és nem szabad a papságra törekedniök, nem szabad segédkezniök, sem más funkciót végezniök a templomban, csak csendes misénél ministrálhatnak.“ Mint tanítóknak szabályaik tizenkét erényt irnak elő: a komolyságot, a csendességet, az alázatosságot, az okosságot, a bölcsességet, a türelmet, az önuralmat, a

nyájasságot, a buzgóságot, az éberséget, a jámborságot, a kegyességet.

A társulatba leginkább 16—25 éves ifjak léphetnek, akik a középiskola alsóbb osztályait, az elemi vagy polgári iskolát jó eredménnyel végezték el, és a tanítói pályára és szerzetesi életre hajlamot mutatnak. A megfelelő próbaidő leteltével tovább folytatják tanulmányaikat és leteszik az állami törvényektől előírt tanítói vizsgákat.

Öltöztetik: durva szövetből készült, sötét színű, zsákszerű reverenda [soutane], melyet gombok helyett kapcsok tartanak össze. A reverenda fölött fehér mellvédőt [rabat] viselnek. Továbbá öltöztetik a reverendához hasonló durva szövetből készült, sötét színű kabát [capot], háromszögletű kalap és félczipő.

Napi rendjük: 4 1/2 órákor kelnek fel; egy negyed óráig „Krisztus követése“ című könyvből olvasnak. 5 órákor közös reggeli ima, utána egy fél órai elmélkedés. 6 órákor misét hallgatnak. Azután az előadásra készülnek és tudományos könyveket olvasnak. 7 1/2 órákor reggeliznek, azután az oratoriumba mennek, elmondják a felajánlási imát, majd térdelve a rózsafüzér három első tizedét imádkozzák. Azután az iskolában tanítanak. Tanítás után tudományos könyveket olvasnak. Ebéd előtt fél órai lelkiismeretvizsgálást tartanak. 12 órákor ebédelnek, ebéd alatt felolvasás van. Ebéd után üdülés. Majd ismét imádság. 3 órákor tanítás. Utána lelkiismeretvizsgálás, elmélkedés, olvasmány. Vacsora előtt fél órai vallásstanulás. 7 órákor vacsora, mely alatt felolvasás. Vacsora után üdülés. 8 1/2 órákor a kápolnában esti ima. 9 órákor mindenki nyugomra tért.

Mint láthatjuk naponként 3—4 órát fordítanak önképzésre, tanulásra, hogy minél nagyobb hasznára lehessenek a reájuk bízott ifjuságnak.

A társulat megalakulásáról, elterjedéséről, működéséről, magyarországi és európai viszonyairól a jövő számban!

Kertész Pál.

A népszövetségi Jogvédő Iroda jelzalog-kölcsön közvetítése.

A Katolikus Népszövetség Jogvédő Irodája kebelében az *ingyenes* jelzalogkölcsön közvetítést létesítette. Ezzel munkaprogramját oly téren bővítette ki, ahol arra igazán égető szükség van. A Népszövetség vezetősége ebbeli elhatározásával és ténykedésével is tanujelét adta szociális érzékének és bizonyítja azt, hogy a Népszövetségben a mai kor realiztikus igényeinek és kívánalmainak teljesen megfelelő országos szervezetet alapított.

A megélhetés, az anyagi boldogulás kérdése uralja közéletünket és a Népszövetség munkálkodása ezen a téren újabb és újabb lépést tesz meg. Az ingyenes kölcsönkövetéssel lehetővé teszi tagjainak, hogy jelzalogkölcsön szükségletük kielégítésénél ne legyenek kénytelenek magas közvetítési díjat

fizetni. A hangzatos kölcsönszerző irodák, a kölcsönkövetítő bankok annyira elszaporodtak és oly nagy concurrentiával állanak szemben, hogy talán épen ezen egészségtelen versengés miatt gyertyával kell közöttük keresni a megbízható és olcsó közvetítőt.

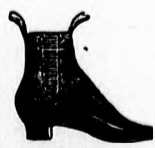
Legalább a mindennapi tapasztalat azt mutatja, hogy legtöbb esetben a mindenféle czimeken felszámított kiadás és közvetítési díj a hitelreszorulónak jelzalogkölcsönét nagyon is drágává teszi. Igen gyakori az eset, hogy a hitelkeresőtől közvetítője *előlegesen* különféle kész kiadások címén egy esomó pénzt csal ki a kölcsön biztos megszerzésének ígéretével — a végén meg kiséül, hogy a kölcsönt a közvetítőtől nem függő valamely ok miatt nem lehet folyósíttatni. Persze a szegény ember pénze ily esetben örökre oda-veszett, és a kölcsönt sem kapja meg.

Ezeknek a mindennapi panaszoknak és eseteknek vet véget a Népszövetség, midőn az *ingyenes* kölcsönkövetéssel is megbecsülhetetlen anyagi előnyt biztosít tagjainak. Megállapodást és összeköttetést létesített a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetével, mely intézet évi tekintélyes összegű állami támogatásban részesül és így az országban a legolcsóbb hosszú lejáratu jelzalog kölcsönöket nyújthatja.

S mivel a kölcsön megszerzését a közvetítést a Népszövetség Jogvédő Irodája *díjtalanul* teljesíti, a jelzalogkölcsönt kérő népszövetségi tagnak az 50 filléres válaszbélyegen a betáblázási illetéken, bélyegköltségen és a telekkönyvvezési mérsékelt díjon kívül semmi más kiadása nincs. Tehát csak az elkerülhetetlen költséget fizeti és ezeket is csak utólagosan a kölcsön folyósításakor. Nem kell a Jogvédő Irodának fizetni semmiféle perzentet a közvetítési díj fejében. Nincs itt levelezési díj, kérvény szerkesztési, leiratási és benyújtási költség, nincs információs díj, nincs utazási költség, becslési díjak, stb., amilyen és sok egyéb más címen az üzletszerű közvetítő irodák és bankok a kölcsön összeggel arányban nem álló díjakat és kiadásokat a hozzájuk forduló kölcsön kérőknek fel szoktak számítani. És a mi még ennél veszedelmesebb is, ezeket a költségeket és díjakat *előlegesen* szokták lefizetni, és míg ezt a fél nem teljesíti, nem tesznek egy lépést sem.

Pedig az ilyen összegek előleges lefizetése esetén is a kölcsönkérő még mindig kérdéses, hogy a kölcsönt megkapja-e. S ha nem kapta meg, ami megint igen gyakori eset, az így lefizetett pénze kutba esett és legtöbbször nem is gondolja meg, hogy a kölcsön folyósítása esetén is ezek a kiadások is már mily drágává tették a kölcsönt, hozzászámítva azt, hogy a közvetítési díj fejében kikötött perzentet a közvetítő a folyósított összegből mindjárt levonja, mert a pénzt a saját kezeihez fizetteti ki a bankkal.

Ezek a bizonyításra nem szoruló, köztudomásu tények bizonyítják legjobban, mily fontos tere terjesztette ki működését a népszövetség, midőn Jogvédő Irodája kebelében tagjai számára a jelzalog kölcsönt ingyene-

Aki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu
lábbelit akar vásárolni,
az forduljon bizalommal

Vuja János-hoz
Szatmár, Deák-tér

■ (Keresztes András-féle ház), ■

aki dúsan felszerelt czipő-raktárában osakis valódi finom bőrből a már is világhírű hazai gyárakban készült czipőket és oszmákat nagyon is versenyképes árakban hozzá forgalomba és üzletéből minden olcsóbbrendű készítményt, a szokásos bőr- és talpatánszatókat teljesen kiküszöbölte, s akinek áruí osinosság dolgában is párját ritkítják. Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű czipők és oszmák is készülnek.

sen és díjtalanul közvetíti és folyósítja. Dícséret illeti a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének igazgatóságát is, hogy a kisemberek bajainak enyhítése, a jelzálogkölesön terén őket fenyegető veszedelmes csábítások következményeinek megszüntetése érdekében kezelt fogott a Katholikus Népszövetségge'.

A Jogvédő Iroda mindössze négy hónap óta foglalkozik az ingyenes jelzálogkölesön közvetítéssel, és ezen rövid idő alatt a Népszövetség tagjai 246.400 kor. összeg erejéig kértek kölcsönt. S ezen kért kölcsönösszegből az Iroda közvetítésére és közbenjárására a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete 136.800 kor-t már folyósított és ki is fizetett a Népszövetség tagjainak.

Midőn ezekre olvasóink figyelmét felhívjuk, megjegyezzük, hogy a nevezett intézet alapszabályai értelmében csak mezőgazdasági művelés alatt álló ingatlanra és csak a becsérték fele erejéig adhat kölcsönt. De ez a hosszulejáratu (amortisatio) kölcsön azután a legelősebb, mely félévi részletekben a legkedvezőbb feltételek mellett 20—65 év alatt fizetendő vissza. Természetes azonban, hogy az adós bármikor felmondhat és tartozását bármikor visszafizetheti. Részletes felvilágosítással szívesen szolgál tagjainak a Katholikus Népszövetség Jogvédő Irodája: Budapest IV. Ferencz-teret 7. sz. Aki pedig még nincs a tagok között és kölcsönre van szüksége, iratkozzék be, hisz egy egész évi tagdíj csak 1 korona.

Városi közgyűlés.

Városunk törvényhatósági bizottsága szombaton délután 3 órakor tartotta meg Csaba Adorján főispán elnökle alatt szeptember havi rendes közgyűlést kevésbé érdekes tárgysorozattal. A bizottsági tagok igen csekély számban jelentek meg.

A polgármesteri havi jelentés beszámoló a múlt hóban észlelt közegészségi állapotokról s a kolera elkerülése végett tett óvintézkedésekről. Foglalkozik a jelentés a dígsztor felépítésének tervével és módoszataival is. — A jelentésben foglalt indítványhoz képest a bizottság az elhunyt Wallon Ede bizottsági tag emlékéét jegyzőkönyvében megörökítette. — A polgármesteri jelentés kapcsán dr. Tanódy Márton a kolera elleni óvintézkedések szigorubb keresztülvitele s az udvarok tisztántartásának fokozott mérvben való ellenőrzése érdekében szólalt fel.

Október hóban a közgyűlés a szüretre való tekintettel rendkívüli időben, 3-án lesz.

Szatmárvármegye törvényhatóságának feliratával szemben a közgyűlés felirt a kereskedelmi miniszterhez az iránt, hogy a halmi—bikszádi vasut kiépítését ne engedélyezze, hanem korábbi álláspontját fenntartva csak Kisgérczig engedje meg a vonal kiépítését. Ugyanis a vonalnak Bikszádig való kiépítése a szatmár—bikszádi vonat tönkrejutását eredményezné.

HIREK.

Esti hangulat.

Remeg az ajkam s egyre félek,
Mikor nagy erdőtemplomdba
Uram, tehozzád én betérek!

Büszke fejem itt földrehajtom.
Látod Uram, hogy ég a lelkem,
Szent neved ha elsóhajtom.

Zöld mohapárnás kő az oltár.
Harangvirágok szője esendül:
Uram, a nap leáldozott már.

Sudaras nyárfák gyertyaképen
Sápadt aranyszín fényben usznak,
Áldlak uram, hogy ide tértem.

Mély orgona szól, búg a fenyves,
Szellő művészek ráfutottak,
Uram, ma itt nagy tisztelet lesz.

Erdély.

Ujlaki János.

Gyászmise a királynéért. E hó 10-én volt évfordulója annak a szomorú napnak, melyen gyilkos kezek oltották ki áldott lelkű királyasszonyunk életét. Az egész nemzet most is őszintén gyászolja a szeretett királynét, emlékére és lelki nyugalmaért az egész országban gyászistentiszteleteket tartanak. Nálunk is volt a székesegyházban ünnepélyes gyászmise, melyet maga a püspök ur Ó Méltósága végzett. Jelen voltak a katonai tisztikar képviselői és a zárdabeli polg. leányiskolák növendékei. Kivülök a közönség köréből igen sokan.

A X. katolikus nagygyűlés. A X. katolikus nagygyűlés védőségét ujabban a püspöki kar tagjai közül a mi püspökün, továbbá Széchenyi Miklós gróf győri, Fischer-Colbric Ágost dr. kassai s Csernoch János dr. esanádi püspökök fogadták el. A katolikus nagygyűlés előkészítő bizottsága: Várady L. Árpád dr. püspök, Zlinszky János dr., Mihályfi Ákos dr., Nagy Emil dr., Ernszt Sándor dr., Zsembery István dr., Hindy Zoltán dr. multnap ülést tartott, melyen a nagygyűlés beosztását megállapították. November 13-án reggel Veni Sancte, utána az I. ünnepi nyilvános ülés, délután a Népszövetség ülése, este pedig eucharistikus körmenet. November 14-én reggel szent mise, utána egyesületi ülések, délután szakosztályi ülések, majd a II. nyilvános ülés. November 15-én reggel szent mise, utána szakosztályi ülések, délután zárt ülés, majd a III. nyilvános ülés, este ünnepi lakoma. A nagygyűlést rendező Országos Katolikus Szövetség [IV., Ferencz-teret 7], ez uton is felkéri azokat az egyeseket és testületeket, akik indítványokat kívánnak előterjeszteni, hogy a határozati javaslatokat az előkészítő bizottsághoz legkésőbb október 15-éig terjesszék be.

Főuri esküvő. Schönborn-Buchheim Károly gróf, a munkácsi uradalmak tulajdonosa a mai napon esküszik örök hűséget elhalt neje unokahugának, Donna Sofia Dentice di Frasso hercegnőnek, Frasso Dentice Luigi herceg leányának. Az esküvő Krawskában, a kastélybeli kápolnában fog megtartatni.

Harangszentelés. A nagybereznai rk. hitközség dr. Lessenyey Ferencz pápai prototárus és Hehelein Károly prelátskanonok bőkezű adománya folytán három új harangot szerzett be, melyeknek megáldását nagy ünnepség keretében szept. 4-én Benkő József ungvári apátplebános végezte. A szépkivitelű s a szenteknek — kiknek nevét viselik — domborművű képekkel ékesített harangokon a következő felírás foglal helyet: „Xaveri szent Ferencz tiszteletére dr. Lessenyey Ferencz pápai praelátus szatmári kanonok ur adományából 1910.; a másodikon: Borremei szent Károly tiszteletére Hehelein Károly pápai praelátus, szatmári kanonok ur adományából 1910.; a harmadikon: Szent József, a haldoklók pártfogója tiszteletére 1910. — A hívők öröme nagy, de — mint az ünnepi szónok, a hitközség lelkes plébánosa mon-

dotta, — legyen hálájuk nagyobb. Valahányszor — ugymond — e szép, ezüstcsengésű, lágyszavú harangok megszólalnak, szálljon a nagybereznaiak imája a jó Isten trónjához, kérve őt, hogy a nemesszívű főpapokat tartsa meg sokáig.

Iskolatestvérek nálunk. A helybeli rk. elemi fiúiskolánál három tanítói állás volt üresedésben, miután Jankovics János igazgató-tanító nyugalmavonult, Mondik Endre elhalt, Hoffmann József pedig a most megnyitott gyakorlóiskola tanítójának nevezetett ki. A három tanítói állást a püspök ur Ó méltósága az iskola céljaira 200 ezer koronás alapítványt tett nagynevű püspökölődjének óhajához képest, keresztény iskolatestvérekkel töltötte be, kik már meg is érkeztek városunkba és hétfőn megkezdették a tanítást. Közülök Békeváry Konrád a főtanító, ki egyuttal az igazgatói teendőket is végzi, Fontányi Tivadar és Szóják Mihály tanítók. Az alkalmazásban volt két világi tanító megmarad, ezen új intézkedés az ő állásukat nem érinti. Minthogy azon osztályokban, amelyekben tanítani fognak, a hitoktatást is az iskolatestvérek végzik, ezen osztályokra nézve Tóthfalussy Dániel a hitoktatás alól felmentetett.

Uj elnökök. Pallmann Péter nagykarolyi segédlelkész a gimnáziumhoz hittan tanárnak nevezetvén ki, lemondott az Oltáregyesületben viselt igazgatói és a Legényegyesület elnöki állásairól. A püspök ur Ó Méltósága az Oltáregyesület igazgatójának Szentiványi Béla segédlelkészt, a Legényegyesület egyházi elnökének Klacsó István segédlelkészt nevezte ki.

Gyász hírek. Illincz Konrád nyug. só-tárnok a múlt esütörtökön hosszas szenvedés után városunkban elhalt. A kedélyes öreg ur széles körben volt ismeretes nálunk, Gyászolja a Wallon és André családok. — Szabó Aurél, a máramarosszigeti ügyvédi kamara volt elnöke a minap meghalt. — Két derék munkácsi polgárcsalád fiatal hajadon leánya: Szim Etelka és Kocsis Ilona, mindketten a tanítónői pálya jelöltjei, a múlt héten hosszu szenvedés után elhunytak. — Dániel Zoltán ügyvédjelölt két hónapi betegeskedés után a máramarosszigeti közkházban meghalt. Temetése pénteken volt családjá, rokonsága és ismerősei mély részvétele mellett. Csikjenőfalvi Gyenge János nyug. visójárású főszolgabíró, törvényhatósági bizottsági tag szeptember 1-én 78 éves korában Petrován elhunyt. Özvegye szül. leordinai Urda Anna, gyermekei, unokái, testvérei és kiterjedt rokonság gyászolja halálát. — Mangu Endre pénzügyi szemlésk hosszas szenvedés után, f. hó 5-én életének 39-ik évében Nagykárolyban elhunyt. Megboldogultban Mangu Béla vármegyei tb. főjegyző testvérét gyászolja.

Áthelyezett irgalmasok. Keller Adorján irgalmas rendi algyógyyszerész, ki hasonló minőségben városunkban is működött Kismartonból Zágrábra helyeztetett át. — Bunder Gellért algyógyyszerész pedig, ki csak nemrég távozott el városunkból Pápára, az egyetemi tanulmányok befejezése céljából Budapestre randeltetett.

Lelkészi beiktatás. A németi ref. hitközség új lelkesztét, Nagy Lajost vasárnap délelőtt iktatta be ünnepélyességgel hivatalába. A beiktatást Biky Károly esperes végezte. Délben bankett volt a Németi kaszinóban.

Tanítónőválasztás. A remetevasgyári rk. iskolaszék *Szentimrey* Anna okleveles tanítónőt az ottani leányiskolához tanítónőnek választotta meg. A választást a püspök ur Ő Méltósága megerősítette.

Hosszumező ünnepe. A máramarosi Hosszumezőn a róm. kath. hívők száma meghaladja a négyszázat, de eddig még saját templommal nem rendelkeztek. Egyes nagyobb ünnepeken az ottani gör. kath. templomban gyülekeztek össze, ahol nekik a máramarosszigeti r. k. segédlelkész isteniszteletet tartott. Régi vágyuk volt már a hívőknek, hogy saját templomuk legyen, ám ez óhaj nagyon sok ideig csak óhajítás maradt, mert nem volt fedezet a templomépítésre. Végre a nemrégmult időkből egy nemes lelkű nő, öz. *Mandics* Mihályné, szül. *Kovács* Karolina végrendeletileg összes ingó és ingatlan vagyonát egy, Hosszumezőn építendő róm. kath. templomra hagyományozta. Ezen összeg, miután a hagyományozónak vagyona pénzzé tétel, 19000 koronát tett ki. Ezen első tőke birtokában *Müller* Károly m.-szigeti apátplebános, mint a hosszumezői róm. kath. leányegyház plebánosa közbenjárta dr. *Kádár* Ambrus praelátuskanonoknál, ki máramarosvármegyei lévén, nemes jó szívtől indítva 15000 koronát ajánlott fel a Hosszumezőn építendő új róm. kath. templom építési költségeire. Sőt megígérte a jótékony főpap, hogy a templom belső felszerelési költségeinek fedezéséhez újabb 5000 koronával járul. Ezen két nemes szívű adakozó, öz. *Mandics* Mihályné és dr. *Kádár* Ambrus pápai praelátus áldozatkészsége és *Müller* Károly apátplebános fáradságát nem ismerő buzgósága tették lehetővé, hogy ez évben hozzá is lehetett fogni az új templom építéséhez. Az építkezés már hetek óta folyik az új templomnál, a torony fundamentumában elhelyezett alapkövű megáldása s a benne foglalt alapítási okmány elhelyezése nagy ünnepélyességek közt szept. 4-én ment végbe. *Müller* Károly apátplebános a gkath. templomban misét olvasott, azután a nagy embertömeg az egész Hosszumező lakossága valláskülönbség nélkül, zászlók alatt egyházi énekeket zengedezve, mozsárdurrogás között megindult az épülő templom helyéhez. Ott *Müller* Károly megáldotta az alapkövet, felolvasta az ilyenkor elhelyezni szokásos alapítási okmányt, azt arra való zárt edényben s ezzel az alapkövű alatti kis üregben elhelyezte aztán egy ünnepi ruhába öltözött kőműves befalazta az alapkövet. Ezután az apátplebános nagyhatású egyházi beszédet intézett hosszumezői híveihez, ott az állványok alatt, kötőmelékek között.

Adomány. A mélt. és főtiszt. székeskáptalan a nagymadarási róm. kath. iskola felszerelésére 200 koronát volt kegyes adományozni. E szép áldozatért úgy hitközsége, valamint a kath. tanügy nevében is hálás köszönetét és örömét fejezi ki *Soltész* Ferencz rk. iskolaszéki elnök.

Tanügyi áthelyezések. *Krespay* Béla áll. tanító Ökörmezőről Husztra, *Zomboryné Piller* Ida Máramarosszigetről Ökörmezőre, és *Pászikánné Benedek* Francziska Husztról a máramarosszigeti áll. el. népiskolához helyeztettek át.

Tűzvész Jánkon. A múlt szerdán óriási tűzvész dühöngött Jánkon. A délelőtti órákban gyuladt ki egy istálló s a nagy

szélben rohamosan terjedt a tűz, és rövid idő alatt 19 lakóház égett le mintegy 30 melléképülettel együtt. A lakosság egy része Szatmáron, más része a mezőn volt, így a szerencsétlenség első perczeiben nem is volt ember, aki segíthessen. Távirati értesítésre városunkból kivonult a tűzoltóság, midőn már éppen a róm. kath. templom és parokhia következett, mely aztán a fehérgyarmati s a helybeli tűzoltókkal nagy munka után a tüzet lokalizálta. Sokaknak kiesélt évi termése odaégett. A házak nagy része ugyan biztosítva volt, a kár azonban így is igen érzékeny.

Tanítónőválasztás. A mezőfényi róm. kath. iskolaszék *Tillinger* Ferencz eddigi osztálytanítót egyhangulag kántortanítónak, az így megüresedett helyre pedig osztálytanítónak *Máncz* József okl. tanítót választotta meg. A választásokat a püspök ur Őméltósága megerősítette.

Áthelyezett irnokok. Vármegyénk főispánja *Majos* Győzött, az alispáni hivatalban alkalmazott irnokot Szinérváraljára, a szolgabírói hivatalhoz, *Frautlinger* János, ottani járási irnokot pedig a központba helyezte át.

Katonáink idehaza. Az őszi nagygyakorlatok befejeződve, a helyőrségi csapatok vasárnap érkeztek vissza városunkba. Megint mozgalmassabb lett az utcza, a kaszárnyák csendjét pedig a bevonuló újonczok kiképzésével járó nehéz munka fogja megszakítani.

Tanítói kinevezés. Említettük lapunk múlt számában, hogy Szivárvány-utcán új róm. kath. elemi fiúiskola nyílt meg, a mely a kir. kath. tanítóképző gyakorlóiskolájául fog szolgálni. A gyakorló iskola vezetőjének *Hoffmann* József tanító nevezetett ki, a hitoktatást pedig *Tóthfalussy* Dániel képezdei tanár látja el.

Népfelkelők szemléje. Városunkban és Szatmárhegyen tartózkodó helybeli és idegen községi illetőségű katonailag kiképzett népfelkelők részére október hó 26. és 27. napjain délelőtt 8 órától kezdődőleg a város háza tanácstermében az alább megjelölt sorrendben időszaki ellenőrzési szemle fog tartatni. Október 26. napján az 1868—1874. évben született helybeli illetőségű, október 27. napján pedig az 1875—1877. évben született helybeli illetőségű és a város területén tartózkodó idegen községi illetőségű 1868—1877. évben született népfelkelők tartoznak személyesen megjelenni. A jelentkezésre kötelezettek népfelkelői igazolványukat, ennek hiányában egyéb katonai igazolási okmányokat hozni tartoznak. Személyes megjelenés helyett írásban jelentkezhetnek, a népfelkelésre kötelezett tisztí és tisztviselői jelöltek, a vallásfelekezettek papjai, papjelöltjei, és a papnövendékek, az állami és közigazgatási tisztviselők, a tanintézetek tanárai és tanítói, a községi népiskolák tanítói, a hivatalszolgák és fegyőrök, ha személyesen nem jelenhetnek meg, a pénzügyőrség, erdészeti, vasut, posta, távirat és egyéb közforgalmi intézet tisztí személyzete és alkalmazottjai, azok, kik a népfelkelési szolgálat alól a közszolgálat érdekében ideiglenesen fel vannak mentve, végre a betegek, ha a személyes megjelenésben gátolva vannak. A betegek helyett a jelentkezést szóval vagy írásban a hozzá-

tartozók közölhetik. Az írásbeli jelentkezéshez szükséges „Jelentkezőlap“-ok a katonai ügyosztálynál [Deák-tér 4. szám] ingyen kaphatók s azok szabályszerűen kitöltve a népfelkelői igazolvány kapcsán a szemle napot megelőzőleg 48 órával a katonai ügyosztálynál vagy a népfelkelői járásparancsnokságnál beadandók. — Az érdekeltek a kitűzött napokon az ellenőrzési szemlén annyival inkább jelenjenek meg, mert a jelentkezést elmulasztó népfelkelők az utasítás 7. §. f) pontja értelmében 4 koronától 200 koronáig, illetve 10 koronától 200 koronáig terjedhető, behajthatatlanság esetén megfelelő szabadságvesztés büntetésre átváltoztatható pénzbüntetéssel fognak büntettetni.

Balthazár nálunk. Szombaton és vasárnap mutatja be művészetét nálunk a városi színházban Balthazár mester, az országos nevű büvész, ki nálunk is ismeretes már kitűnő produkezióiból. Az előadás szombaton este 8 órakor, vasárnap délután leszállított helyárrakkal 3 és fél órakor és vasárnap este 8 órakor lesz. Műsora egészen új és érdekes lesz. Legutóbb Miskolcon játszott s az ottani lapok elragadtatással beszélnek művészetéről.

A városok segélyezése. A belügyminiszter a városoknak az általuk az állam helyett végzett egyes teendőikért kártalanításul nyolcz millió korona dotációt utalt ki négy évre. A városok között most mozgalom indult meg az iránt, hogy a belügyminisztert arra kérjék, hogy a nyolcz milliót ne négy év alatt, hanem egyszerre ossza ki a városok között. A kérdés most a polgármesterek kongresszusán napirendre is kerül, mert a zombori polgármester ez irányban indítványt terjesztett elő.

Köves ut. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a Domahida—Kismajtényi vasuti állomástól Domahidáig, illetve Kismajtényig vezető kocsit sürgős kiépítését elrendelte.

Baromfikolera terjedése. Több helyről értesültünk, hogy a baromfikolera erősen terjedőben van s hatalmasan szedi áldozatait. Ajánlatos, hogy a háziasszonyok szerezzék be Vittkay Imre által megirt, s a gazdasági egyesület által pályadíjjal jutalmazott művet, amely a baromfitenyésztést népies stílusban ismerteti, felsorolja a gyakrabban előforduló betegségeket és kitanítja a gazdaasszonyt az azok elleni védekezésre. Ennek a könyvnek egy baromfit tartó háziasszony asztaláról sem volna szabad hiányozni, mert az abban foglaltak betartásával nagyon sok bajtól lehetne a baromfi udvart megmenteni. A könyv ára 50 fillér, kapható a gazdasági egyesület titkári hivatalában.

Országos állatvásárok megyénkben. Szept. 15-én Erdődön 16-án Csengerben, 19-én Fehérgyarmaton és Sárközön, 20-án Krasznabélteken, 26-án Mátészalkán, 27-én Szatmárnémetiben, 30-án Kővárhosszúfaluban.

IRODALOM.

As „Élet“. Új köntösben, új kiadóhivatal és új szerkesztő tolla alól került ki az „Élet“ legújabb szept. 4-iki száma. A lap megcsinosodott: külső alakja, elegáns kiállítása és nívós tartalma egyaránt jelezni kívánja, hogy az új szerkesztőség teljes tudatában van nagy feladatának. Mindenesetre elvárja, mert el is várhatja, hogy a művelt magyar intelligens családok felismerjék a lapban saját legnagyobb és legtisztább léte érdekeik képviselőjét. Álljanak melléje és tehetségük szerint mozdítsák elő továbbfejlődését azon az uton, melyen bizony van még

Kávét

legjobbat és legolcsóbban beszerezhetünk

Benkő Sándor

kávésüzleténél Szatmár, Kazinczi-utca 16. „MOKKA“ keverék czégem különlegessége. 1 kgr. 4-40 korona. Villany erővel pörkölte.

elég sok és nagy nehézség. De nincs és nem is lehet olyan akadály, melyet a megértő lelkeknek, közönségnek és szerkesztőségnek meleg együtt érzése le ne küzdene. Az új szám tartalma a következő: Szives üdvözlőtől. Izsóf Alajos. A kenyérillatu esőkről. Prohászka Ottokár. Székely Bertalanról. Nagy Sándor. Ének a hullám hátán, (Költ.) Sik Sándor. Confiteor. (Költ.) Nil. Levél. Rózi Tóth Juliska. Esti pir. (Költ.) Bogyás László. Áhitat. (Költ.) Török József. Szembe a nappal. (Költ.) Sik Sándor. Galambszárnyak. [Regény] Pásztor József. A mester. Kani zai Ferencz. Ének egy nyitott ablakról. [Költ.] Rédey Tivadar. A rém. Török Mihály dr. Passi — Flora. [Költ.] Rédey Tivadar. Új idők dala. [Költ.] Szalay Mátyás. Mexikói emlékeimből. Pavlowszky Ede. Könyvek, Képek, Színház, Zene, Dialogus a régi és az új magyar versről. — Mante gazza. — Tomas Mann novellás könyve. — Színházak ouverture-je. Heti problémák. A fehér kocsi. (Vampa levele.) — Elégett emlékek. — Adatik tudtul. — Legfelsőbb megbízatásból.

ÚJ ALKALMI ÁRUHÁZ SZATMÁRON, a Schwarcz Albert-féle házbán, a honvéd-sörresarnok mellett, ahol kartonok és maradékok 17½ kr.-tól, Muslin battistok (minden színben) 22 kr., Bordürös mosódelainek 21½ kr., madeira hímző battistok 33—40 kr., angol szürke schewiottok 48—55 kr., tegujabb posztó schawl 1.85 frt., flanel takarók 1.10 frt., szövet ágycarniturák (3 drb) 4.75 frt., gyermekpatent harisnyák 18 kr., fekete és színes gummi-övek 35 kr., egy végvászón kanavász, (30 rőfös) 4.50 frt., azonkívül mindenféle gyermekkelengyék, rövidárúk, zsinórok, csipkék, hímzések, szalagok, stb. legolcsóbb árban kaphatók.

Szatmáron, Teleky-u. 18. sz. alatt, a kosárfonógyárban készül: mindenféle kosár-áru, virág-állvány, pipere- és dohányzó-asztalka, kényelmes kosárfonású kerti butorok, szalon dísz tárgyak (bambuszából), gyermek- és babakocsik, stb., stb. Tartós és izléses munka. Olesó árak. Remek kivitel. A n. é. közönség szives pártfogását kéri Tatay B. és Társa.

A Gőz-mosógyár sikere. A huszadik században nélkülözhetetlen egy gőzmosógyár bármily kis városban is. Így Szatmáron is évek óta próbálkoztak annak felállításával, de sikertelenül. Abba kellett hagyni a rossz, használhatatlan víz miatt. A Kristály Gőz-mosógyár és Vegytisztító intézet (Kazinczy-u.) új tulajdonosa annyira vitte egy év alatt, hogy az ország minden részéből rengeteg csomagot kap, amit minden bizonnyal a pontos és kifogástalan munkájával ért el. Ebből látszik, hogy szakértelemmel bárhol is lehet üzletet teremteni.

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

Makóczy Géza papi és polgári szabó

Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szives figyelmébe modern szabó műhelyét, hol is mindennemű reverendák és papi öltönyök a legnagyobb pontossággal és jutányos árak mellett készülnek.

Tisztelettel

Makóczy Géza, papi- és polgári-szabó.

Pályázati hirdetmény.

A csicseri (Ung m.) róm. kath. kántortanítói állásra *f. évi szeptember végéig* pályázat hirdettetik. Jövedelme: lakás, melléképületekkel, alapítványi pénztárból 336 K 80 f. állansegély 556 K, terményjárulék pénzértéke 80 K, 6 k. hold szántó és kaszáló kat. jövedelme 71 K 54 f. Legeltetési jog pénzértéke 35 K. Igás és karos napszám pénzértéke 46 K. Kérvényhez nőtlen pályázónál hiteles kereszt — nősnél házassági levél csatolandó. Folyamodványok az iskolaszékhez intézve **Sirulszky Gyula** espereshez Kistrát up. Szürte küldendők.

Aki jó bort szeret inni, keresse fel a **HUNGARIÁT**. Egy liter új bor házhoz 28 krajczár. Kiemelendő még a többek közt egy palacska saját töltésű bor **Hungária gyöngye** cím alatt 50 krajczár.

Már megkezdte működését az a vállalat, mely az udvarok tisztántartására alakult.

Mivel az orvosi tudomány számtalan esetben kimutatta, hogy az udvarokon összegyűlemlt hulladék és szemétdomb melegágya a mindenféle betegséget terjesztő baczillusoknak, ajánljuk e vállalatot a háztulajdonos urak és a n. é. közönségnek szives figyelmébe annál is inkább, mert a tisztaságra rendkívül rossz szemétdömr tartása is elkerülhető e vállalat igénybevétele által.

A szomszédos Galicziában, Kisoroszországban kolera dühög és a hatóság gyorsan elhordatta az udvarok szemétdombját, mert beigazolódott, hogy az udvarok szennye igen elősegíti a kolera, tifusz, stb. terjedését. Ezért a hatóság figyelmét is felhívom vállalatomra.

Az elszállítás reggel 5 órától történik, amit csengővel ad a szemétkocsi tudomásul.

Tisztelettel

Bernáth Mór, vállalkozó.

Iroda Kazinczy-u. 8. Lakás Petőfi u. 13.

TÖRLEY
TALISMAN
CASINO RÉSERVÉ

Petky László cukrászata

Szatmár, Iskolaköz 2.

Minden időben friss sütemény kapható. Megrendeléseket pontosan elkészítik a legkényesebb igényekig. 1 koronás fout-bal bombatour torták naponta frissen kaphatók. Reggeli és oszonna kávék ugyszintné mindenféle cukrászsüteményben nagy választék.

Butor márványok raktáron.

Bel- és külföldi kőfajokból

diszes sirkövek

kaphatók, ugymint:

fekete svéd és szilézai, szürke és fekete carrarai márványokból a legdiszesebb modern kivitelben, a legjutányosabb árban.

Elvállalok sírszegélyezéseket, sírfedeleket, kriptákat, valamint templom és utszéli kőkeresztek készítését, továbbá épületekhez mindennemű kőfaragásból kőfaragásati munkákat.

Becses pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Grosz I. Izidor

sírkőgyáros és kőfaragó-vállalkozó

Szatmár, Attila-utca 11.

Butor márványok raktáron.

Csődeladási hirdetmény.

Megvettem egy 1800 koronás esődáruraktárt, mely áll *uri és női-dívatcikkekből*. Ezen árukat mindkét üzletemben gyári áron alól jóval olcsóbban végkiárusítom.

Raktáron van: uri-, női- és gyermekfehérneműek, harisnyák, keztyűk, fűző-védők, téli trikó árúk, gallérok, nyakkendők, kéze-lők. Legujabb szabású fűző „Mieder“ már 50 krajczárért kapható míg a készlet tart.

Tisztelettel

a Magyar Áruház
tulajdonosa.

Főüzlet: Attila-u. 1.

Fiók: Kazinczy-u. 14.

Guttman-palota.

Valek és Rajz

angol és francia különleges-
ségű czipészek, hol saját ké-
szítményü kész czipők is kap-
hatók bármilyen kivitelben.

Szatmár, Széchenyi-u. 7.

(Bölönyi-féle ház.)

FIGYELEM!

Bármilyen jellegű elemi népiskolánál csak magyar nyelvű és olyan nyomtatványminták alkalmazhatók, amelyek a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által megállapított összes rovatokat tartalmazzák. Az összes naplók magyarul vezetendők. (Ut. 42. §.)

Pázmány-Sajtó

villamos erőre beren-
dezett könyvnyomda

Szatmár, Iskola-köz 3.

Készít mindennemű nyomtat-
ványokat izléses kivitelben és
:: mérsékelt árak mellett. ::

Raktáron tartja a következő elemi
iskolai nyomtatványokat:

Népiskolai költségvetési nyomtat- vány 1 iv fillér	06
Fölvételi napló az elemi mindennapi iskolák és a velük kapcsolatos általá- nos és gazdasági ismétlő-iskolák, to- vábbá a felső népiskolák, a polgári iskolák és a polgári iskolákkal kap- csolatos női keresk. tanf. számára, a/2 minta. A külsőiv 24 tanuló számára	05
A belsőiv 32 tanuló számára	05
Előmeneteli és mulasztási napló az elemi mindennapi iskolák és a velük kapcsolatos általános és gazd. ismétlő iskolák számára, b/2. minta. A belsőiv 4 tanuló számára	05
Leltári nyomtatvány. (A külviv 62, a belviv 125 sor), kötve	2.-
Haladási napló. (A belsőiv 42, a kül- sőiv 24 sor), kötve	2.-
Látogatási napló. (A belviv 32, a kül- iv 23 sor), kötve	2.-
Népiskolai értesítő-könyvecske az állami iskolák számára, 1 példány	12
Népiskolai értesítő-könyvecske havi beosztással	12
Népiskolai (elemi) bizonyítvány. 1 példány	04
Tanítói és kántortanítói díjlevél 1 iv	08
Nyugta. 1 iv	04
Próbalapok (korrekták) magyar és dik- tandó vonalzással, szép magyar stílű kerettel, csinos nyomdai kiállításban 100 példány	1.20

Minden megrendelést azonnal
elintézzük.

UNGER ÁRMIN kézimunka - iparszarnoka
és
hímző előnyomda-műterme
SZATMÁR, KAZINCZY-UTCZA 1. SZ.

Árjegyzék-kivonat.

Selyemfényű kötőpamut 1 gomb	32 fill.	dobozvételnél	27 fill.
Congre pamut 1 matring	30 fill.	kiló vételnél	25
Függöny Congre 110 cm. széles, sima méterje	1 K		
110 ajouros	1-20		
Csipke vitrage (félfüggöny) párja	1-80		
Felöltő- vagy télikabát-monogramm, kézi-hímzéssel	1		
5000 konyha falvédő, rajzolva drb.	70 fill.		
Kezdeti Congre futó, vagy miljó, hozzávalóval	1-50 K		
Férfi harisnyák 6 pár	2-50		
Hosszabbítható vitrage rézrudak drbja	40 és 50 fill.		

Naponta újdonságok kezdett és kész Madeira, Congre,
Északi, Smyrna és Gobelin munkákban.

Vidékre minták és választék küldetik.

Iskolák és intézetek kedvezményben részesülnek.

Van szerencsém a n. érd. közönség szives tudomására hozni, hogy
Szatmáron, Mailáth-utcza 3. sz. a.

rézsodrony-ágybetét (matrác)

jutányos árban gyorsan és pontosan készíttetnek.

Szives pártfogást kér, kiváló tisztelettel

Csécsey Ferencz Mailáth-utcza 3.

SZABÓ SÁNDOR, SZATMÁR

szobrász, aranyozó és oltárépítő, Wesselényi-utcza 3.
(saját ház.)

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem nagyrabe-
csült megrendelőimet, hogy

**SZOBRÁSZ-, ARANYOZÓ- ÉS
OLTÁRÉPÍTŐ-MŰTERMEMET**

ujjonnan átalakítva, saját
házamba, Wesselényi-utca
3. szám alá helyeztem át.

Kérem az igen tisztelt megren-
delőimet, hogy bizalmukkal a jövő-
ben is megtisztelni sziveskedjenek.

BRAUN MÓR rézműves

Szatmár, Hid-köz 1. sz. (Saját ház.)

Fennáll 1856. óta.

Készít szoba-fürdőt, vízvezeték, szivó és nyomó szivattyukat, raktáron tart pálinkafőző-, mosó- és takaréktűzhely-üstöket, permetezőket és mindezek szerkezeteit.

Az iskolai szezon alkalmából tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy 16 év óta fenálló jónevű **paplan- és matrác-készítő MŰHELYEMET,**

hol mindennemű diák-paplanok és -matrácok készülnek, teljesen újonnan átalakítva **Kazinczy-utca 16. szám alá helyeztem át.** Elvállalok mindennemű paplan- és matrác készítését és javítását új rendszerű portalanító gépemmel, mely a matrácot teljesen pormentessé teszi.

Teljes tisztelettel

Grünfeld József
paplan- és matrác-készítő.

Megkezdődött a nagy nyári vásár!

Elegáns sétatálcákban nagy választék.

BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!

Óriási választék újdonságokból, melyek egyedül csak

a Szatmári Bazárban

KAZINCZY-UTCA 10. SZÁM ALATT, ahol kifizethetetlen választékban kaphatók: játékok, emléktárgyak, fonografok, iver, porcellán, alpaca, diszmiárak, pénztárcák, zsebkések, aczélevő-eszközök, fonografok és grammofonok és ezekhez lemezek. — A legújabb műtények valódi ezüst platirozással, u. m.: tintatartók, diszórak hamutartók, gyümölcsállványok, china-ezüst árúkbán. — Mindennemű disztárgyak. — **A legszolidabb szabott árak.** Pontos kiszolgálás. — Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. — Szíves pártfogást kér

BLATNICZKY ISTVÁN SZATMÁR,

KAZINCZY-UTCA 10. SZÁM ALATT LEVŐ

„Szatmári Bazár“-jában.

SZOLID SZABOTT ARAK!

Poszvék Nándor okl. gazda, a szatmármegyei gazdasági egyesület volt titkára

gazdasági szakirodója.

Ingatlan- és jelzálog-forgalmi iroda.

Földbirtokok, szatmári házak adás-vétele, bérletek, előnyös biztosítások közvetítése, jutányos kamatu jelzálogkölesönök kieszközlése, konvertálások lebonyolítása, gépek és mindenféle gazdasági cikkek kedvező beszerzése és értékesítése, üzemtérvek, gazdasági építkezések és műszaki tervek kidolgozása, becslések, szakkérdésekben felvilágosítás, egyeztető bizottságokban képviselő, bírósági szakértői tisztség elvállalása.

Nyavajatorés

Ki nyavajatorés, göres és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad. **Hattyu gyógyszer-tár** által **Majna-Frankfurt.**

Szombathelyi iparkiallitason: elismerő oklevéllel kitüntetve.

Soproni kamarakerület iparkiallitásán: ezüstéremmel kitüntetve.

HARKÁNYI EDE SZOBRÁSZ- ÉS KŐFARAGÓ-MESTER KŐIPAR-GYÁRA.

Vállal:

Síremlékek, sírkeresztek, sírboltok (kripta), Mausoleumok, utszéli keresztetek és szent szobrok, ol-tárok, szószékek, keresztelő kutak, szentelt viz-tartók, épület és minden

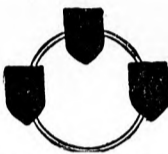
e szakmába vágó munkák különféle, kiváló bel- és külföldi legjobb minőségű anyagokból való szakszerű, pontos és tetszés szerinti stylusban való elkészítését, ugyszintén falak műmárvánnyal való burkolását.

Gyártelep: SZATMÁR-NÉMETI. (A m. kir. dohánybevalítóval szemben.)

IFJ. RUBINSZKY

IPARMŰVÉSZETI

SZATMÁR, UJ-UTCA 3/a SZ. (SAJÁT HÁZ.)

FERENCZ

MŰHELYE

Modern háló, ebédlő, szalon vagy uri szoba berendezések, valamint leányszoba berendezések művészi kivitelben készülnek.

KIVÁNATRA TERVEKKEL IS KÉSZSÉGGEL SZOLGÁLOK.

Inglík József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Szatmár Deáktér. Városház-épület.

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű *polgári öltönyöket, papi reverendákat*; mindennemű öltöny készítésnél a fősnlyt az *elegáns szabás és finom kivitelre* fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállitmányaim valódi színe és tartósságáért.

Allandó nagy raktár honi és angol gyártmányu szövetekben. Elsőrangu egyenruházati és hadi felszerelési intézet Üzleten *nagy forgalma* által áruimat *olcsóbb ár mellett szállíthatom*, mint bármely más czég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem ennél fogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni-biztosítom, hogy a legcsekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb meglegedésére fog szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,
szabómester.

HÖLZEL

ALBIN

**SZOBRÁSZATI
MŰINTÉZETE
ÉS ISKOLÁJA**

**Szatmár-Németi
Wesselényi-utca 27.**

Szent sir a szatmári kálvária-templomban.

TISZTELETTEL van szerencsém értesíteni úgy a főtisztelendő pap-ságot, valamint egyeseket, miszerint Bártfáról bold. emlékü apám, Hölzel Mórnak 1881. évben létesült

szobrászati műtermét és iskoláját

átvéve, ezen műintézetet ez év folyamán Szatmár-Németi városába helyeztem át. Készítek oltárokat, ikonosztázókat, szobrokat és egyéb házi diszcsikket, kőből, fából, úgy a saját, valamint mások által előállított tervek szerint, nemkülönben szószékeket, keresztutakat, gyónószékeket, keresztuti képeket, urkoporsókat, Lourdi Mária barlangokat, a legkülönfélébb dom-borműveket, szobrokat élő alakok után

□ kőben avagy gipszben. □

Az ezredéves kiállításon nagyéremmel, Eperjesen ezüstéremmel kitüntetve. Számos elismerőlevél és nyilatkozat.

Szobrászati iskolámban növendékek felvételnek.

Műtermem: Szatmáron, Wesselényi-u. 27.

Hölzel Albin a bécsi szobrász akadémián képesített szobrász.

Nincs többé szobafüst!!

Kapható:

GÁL és KLEIN cégénél

Szatmár. Iroda Attila - u. 1b.

Beton, aszfalt, parketta és aszbesztpala fedési vállalat.

Építkezési anyagok nagykereskedése.

Telep: Hunyady-u. 40. — Telefon 242.

ROTH GYULA

Szatmárvm. területén vizsg. áll. mérlegjavító
SZATMÁR, VÁRDOMB-U. 4.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy

mérlegjavító műhelyemet
f. évi május 1-től

mérlegjavító intézette

rendeztem be, ahol elvállalok a legszolidabb árak mellett mindennemű **mérlegek, súlyok és mérő-eszközök** javítását.

A n. é. közönség úgy a mérlegeket, mint a súlyokat, valamint a mérő-eszközöket minden további utánjárás nélkül, az áll. mértékhatóság hivatal által már hitelesítve, már nálam veheti át,

B. pártfogását kérve, vagyok

Tisztelettel

ROTH GYULA.

Blatniczky

János

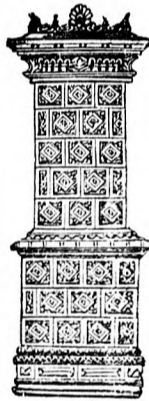
kályhás-mester

Szatmár - Németi

Lakás Zrinyi-u. 13.

Raktár Petőfi-u. 1.

Népbank épület.

Készít a legkényesebb izlésnek is megfelelő mindennemű kályhákat takaréktűzhelyeket, porcellán kandallókat, fürdőkádakat és faburkolatot. Hozatott porcellánkályhák kül- és belföldi gyárából minden színben és nagyságban a legújabb modell szerint kaphatók. Régi kályhák új szerkezetre való átalakítását a legjutányosabb árban vállalom.

Minden munka úgy helyben, mint a vidéken saját vezetésem alatt készül.

Állandó raktár mindenféle bel- és külföldi kályhákból, ugyszintén porcellán kályhákból is.

Jutányos árak. Pontos kiszolgálás.

Vidéki megbízások azonnal teljesítetnek.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget, különösen pedig nagyszámu igentisztelt *megrendelőimet* értesíteni, hogy *27 év óta általános meglegedésre* működő műhelyemet *nagy anyagi áldozattal* a mai modern kor igényeinek megfelelőleg *munkagépekkel szereltem fel s motorikus hajtóerőre* berendezve termelőképességét e szakmánál is nap-nap mellett fokozódó munkáshiány dacára *tetemesen növeltem.*

Jó izlés, csin, pontosság, méltányos ár továbbra is főelveim.

Csak elsőrendű anyagot dolgozok fel, így gyártmányaim *tartósság* tekintetében is bármely gyárral *kiállják a versenyt.*

Levélbeli megkeresésekre *azonnal* válaszolok, kívánatra *személyesen* keresem fel megrendelőimet.

A t. közönség *eddig tapasztalt pártfogását* továbbra is kérve, marantam

Szatmár-Németi, 1910. évi augusztus hó 1-én.

Kiváló tisztelettel

Markos György kocsigyáros.

Iroda és műhely: Szatmár-Németi, Bányai-út 11.